

Amateka Ahishe y’Umurongo wa Mirongo Ine — Umubare wa Makumyabiri na Gatandatu

Ezekiyeli Nimeru Irindwi

Jeff Pippenger

2026-08-12

Umurongo w’ubuhanuzi ndimo kugaragaza nk’“uruziga rwa Yosiya” utangirana n’ubwigomeke bwa Isirayeli ya kera ubwo banangaga Imana ngo ibe Umwami wabo mu mwaka wa 1097 mbere ya Kristo. Abami batatu ba mbere (Sawuli, Dawidi na Salomo) bagaragazwa ko bategetse imyaka mirongo ine buri wese, kuva mu mwaka wa 1097 mbere ya Kristo kugeza mu wa 977 mbere ya Kristo. Salomo amaze gupfa, ubwigomeke bwa Yerobowamu n’imiryango icumi yo mu majyaruguru busoza umurongo w’abami batatu ba mbere, kandi bugatangiza umurongo w’abami mu bwami bwo mu majyaruguru no mu bwami bwo mu majyepfo.

Abami batatu ba mbere ni ikimenyetso cy’ukuri kwinshi, ariko imwe mu nziga z’ukuri baturiraho ni abami batatu ba nyuma b’u Buyuda—Yehoyakimu, Yehoiyakini na Sedekiya—na bo na bo bagashushanya Kuro, Dariyo na Aritazerukusi. Kuro, Dariyo na Aritazerukusi na bo na bo bashushanya amateka yabo atatu y’amategeko atangira mu wa 516 Mbere ya Kristo akagera mu wa 457 Mbere ya Kristo; na yo na yo igashushanya abamarayika batatu bo mu Byahishuwe 14 bageze mu wa 1798, ku wa 19 Mata 1844 no ku wa 22 Ukwakira 1844, uko bikurikirana. Amateka yo kuza kw’abo bamarayika batatu bo mu Byahishuwe 14 arasubirwamo ku nyuguti ku yindi mu gihe cyo gushyirwaho ikimenyetso kw’abihumbi ijana na mirongo ine na bine, bityo bikagaragaza ko umurongo w’ubuhanuzi utangirana no gusigwa kwa Sawuli ngo abe umwami ugera ku musozo wawo igihe itorero rineshya risigwa ku itegeko ryo ku Cyumweru rigiye kuza vuba. Uwo murongo ukubiyemo uruziga rw’umwami Yosiya, rugera inyuma rukagera ku bugome bwa Yerobowamu bwa Beteli na Dani mu wa 977 Mbere ya Kristo.

Makumyabiri na kabiri

Yerobowamu afite ikimenyetso cy’umubare makumyabiri n’abiri, kuko yamaze imyaka makumyabiri n’ibiri ku ngoma; bityo ubuhamya bwe bukaba buhuzwa n’amateka ahagarariwe na makumyabiri n’abiri, ari ikimenyetso cy’uguhuza Ubumana n’ubumuntu nk’uko bigaragazwa n’iyerekwa rya marah rya Daniyeli ku munsu wa makumyabiri n’ibiri, ndetse n’umubare magana abiri na makumyabiri, uwo makumyabiri n’abiri ari kimwe cya cumi cyawo.

Iminsi Yerobowamu yamaze ku ngoma yari makumyabiri n’ibiri; arasinzira asanga ba sekuruza be, maze umuhungu we Nadabu amusimbura ku ngoma. 1 Abami 14:20.

“Ubwiye,” bugaragaza ihuzwa ry’Ubumana n’ubumuntu, ni umurimo wa Kristo watangiye ku wa 22 Ukwakira, ni ukuvuga ukwezi kwa cumi (Gregoriane); icumi rikubye makumyabiri na kabiri bingana na magana abiri na makumyabiri. Yerobowamu yashyizeho ibicaniro by’ibinyoma i Beteli n’i Dani, bityo akaba ari ikimenyetso cyo gusenga kw’ibinyoma ko ku Cyumweru gufitanye isano

no guhuzwa kw'itorero (Beteli: bisobanura itorero) na Leta (Dani: bisobanura urubanza).

Nuko Yerobowamu yubaka Shekemu ku musozi wa Efurayimu, ahatura mo; ava aho, yubaka Penweli. Yerobowamu yibwira mu mutima we ati: Ubu ubwami buzasubira ku nzu ya Dawidi. Niba ubu bwoko buzamuka kujya gutamba ibitambo mu nzu y'Uwiteka i Yerusalemu, imitima y'ubu bwoko izongera guhindukira ku mwami wabwo, ni ukuvuga Rehobowamu umwami w'u Buyuda; bazanyica, basubire kwa Rehobowamu umwami w'u Buyuda. Nuko umwami amaze kugisha inama, akora inyana ebyiri z'izahabu, arababwira ati: Birabaruhije cyane kuzamuka i Yerusalemu; dore imana zawe, wa Bisirayeli we, zakuzamuye zikuva mu gihugu cya Egiputa. Imwe ayishyira i Beteli, indi ayishyira i Dani. icyo kintu kiba icyaha; kuko abantu bajyaga gusengera imbere y'imwe, ndetse bakageza i Dani. Yubaka inzu z'ahantu ho gusengera mu misozi miremire, ashahiraho abatambyi bakuwe mu bantu basanzwe, batari abo mu bahungu ba Lewi. Yerobowamu ashahiraho umunsi mukuru mu kwezi kwa munani, ku munsi wa cumi na gatanu w'uko kwezi, usa n'umunsi mukuru uri mu Buyuda; atambira ku gicaniro. Uko ni ko yabigenje i Beteli, atambira inyana yari yarakoze; kandi i Beteli ahashyira abatambyi b'ahantu ho gusengera mu misozi miremire yari yarubitse. Nuko ku munsi wa cumi na gatanu w'ukwezi kwa munani, ni ukuvuga mu kwezi yari yihimbiye mu mutima we, atambira ku gicaniro yari yarubitse i Beteli; ashahiraho Abisirayeli umunsi mukuru; atambira ku gicaniro, atwika imibavu. 1 Abami 12:25–33.

Mu mateka y'ishingiro y'imiryango icumi yo mu majyaruguru, habayeho kwigomeka kwari kwaratanzweho ikigereranyo n'uko Isirayeli yanze Imana nk'Umwami wayo, kandi nanone no kwigomeka kwa Aroni hamwe n'inyana ya zahabu. Ukwigomeka kwa Aroni kwari mu mateka y'ishingiro ya Isirayeli ya kera, naho ukwa Yerobowamu kukaba kwari mu mateka y'ishingiro y'imiryango icumi yo mu majyaruguru. “Umurongo ku murongo,” Aroni, nk'umutambyi mukuru, ahagarariye itorero, naho Yerobowamu, nk'umwami, agahagararira ubutegetsi bwa Leta. Uko kwigomeka kubiri kw'ishingiro ni umurongo urimo ukwigomeka kw'ishingiro kw'ubwoko bwa Isirayeli mu kwifuza umwami w'umuntu.

490

Mu mateka yera agaragazwa mu gitabo cya Ezekiyeli, harimo ibihe bitatu by'imyaka magana ane na mirongo cyenda, kandi kimwe cyari gifitanye isano n'abami, ikindi n'urusengero, ikindi n'ingabo. Ibyo bihe bitatu bihura no kwigomeka kwa Aroni, (urusengero), Sawuli (ingabo) na Yerobowamu (umwami). Mu bimenyetso bitatu by'umuhanuzi, umutambyi n'umwami, ni umwami Sawuli uvugwaho ko yahanuye, kandi Aroni yari umutambyi, Yerobowamu na we yari umwami.

Nuko rero, abari basanzwe bamuzi bose, babonye ko, dore, yahanuye ari kumwe n'abahanuzi, abantu barabwirana bati: “Iki kintu ni iki kigeze ku muhungu wa Kishi? Ese na Sawuli ari mu bahanuzi?” Maze umwe wo muri aho hantu arasubiza ati: “Ariko se se wabo ni nde?” Ni cyo cyatumye bihinduka umugani ngo: “Ese na Sawuli ari mu bahanuzi?” 1 Samweli 10:11, 12.

Itorero rinesha rigizwe n'umuhanuzi w'imyaka mirongo itatu, umutambyi w'imyaka mirongo itatu n'umwami w'imyaka mirongo itatu, bigaragazwa na Ezekieli watangiye mu mwaka wa mirongo

itatu, Yozefu watangiye umurimo we ageze ku myaka mirongo itatu, n’umwami Dawidi watangiye gutegeka ageze ku myaka mirongo itatu. Itorero rinesha rigaragazwa mu bice umunani bya nyuma by’igitabo cya Ezekeieli nk’urusengeru rwuzura isi, kandi itorero rinesha ni Filadelifiya, ari ryo torero rya munani rikomoka muri arindwi.

Umurongo w’ubuhanuzi wa Yosiya watangiye mu mwaka wa 977 Mbere ya Kristo urangirira ku itegeko ryo ku Cyumweru rigiye kuza vuba. Kweza no gushyirwaho ikimenyetso by’abihumbi ijana na mirongo ine na bine byatangiye ku ya 31 Ukuboza 2023, byatangiye igihe Mikaeli yamanukaga kugira ngo azure ba batangabuhamya babiri bo mu Ibyahishuwe igice cya cumi na kimwe. Umwaka wa 2023 wageze hashize imyaka makumyabiri n’ibiri nyuma ya 11 Nzeri 2001, nk’uko n’Amategako y’Abanyamahanga n’Ay’Ubwigomeke yo mu 1798 yageze hashize imyaka makumyabiri n’ibiri nyuma y’Itangazo ry’Ubwigenge ryo mu 1776. Ingoma ya Yerobowamu y’imyaka makumyabiri n’ibiri yatangiye mu mwaka wa 977 Mbere ya Kristo, igihe ubuhanuzi bwa Yosiya bwatangizwaga. Muri icyo gihe, umuhanuzi utumvira wo muri 1 Abami igice cya cumi na gatatu yahanganye no kuyoba kwa Yerobowamu, nk’uko Mose yahanganye no kuyoba kwa Aroni, kandi Samweli agahangana n’iteraniro ryifuzaga umwami. Izo guhangana n’ubuyobe bw’ishingiro, zigereranywa n’ubutumwa bw’umuhanuzi utumvira, Mose na Samweli, zigereranya ijwi riranguruye ry’umumarayika wa gatatu ku itegeko ryo ku Cyumweru. Ubu ni bwo butumwa bw’umuburo butangazwa n’ikimenyetso, kigereranwa mu mateka ya Yerobowamu n’ubuhanuzi bwa Yosiya buherekejwe n’“ikimenyetso.”

Nuko, haza umuntu w’Imana avuye i Buyuda aza i Beteli azanywe n’ijambo ry’Uwiteka; Yerobowamu yari ahagaze iruhande rw’igicaniro kugira ngo atwike imibavu. Maze arangurura ijwi arwanya igicaniro mu ijambo ry’Uwiteka, aravuga ati: Yewe gicaniro, gicaniro, Uwiteka aravuga atya: Dore, inzu ya Dawidi izabyarwamo umwana witwa Yosiya; kandi azagutambiraho abatambyi b’ahasengerwaga mu mpinga, batwikira imibavu kuri wowe, kandi amagufwa y’abantu azatwikirwa kuri wowe. Uwo muni atanga ikimenyetso, ati: Iki ni cyo kimenyetso Uwiteka yavuze; dore, igicaniro kizasaduka, n’ivu riri kuri cyo risandare. Nuko umwami Yerobowamu yumvise ijambo ry’uwo muntu w’Imana wari urangururiye ijwi arwanya igicaniro cy’i Beteli, arambura ukuboko kwe ari ku gicaniro, aravuga ati: Mumufate. Maze ukuboko kwe yarambuye kumurwanya kuruma, bituma adashobora kongera kukwisubiza.

Igicaniro na cyo cyarasadutse, ivu riturumbukira hasi rivuye ku gicaniro, nk’uko ikimenyetso uwo muntu w’Imana yari yatanze ku bw’ijambo ry’Uwiteka cyari kiri. Maze umwami arasubiza abwira uwo muntu w’Imana ati: None winginge imbere y’Uwiteka Imana yawe, unsabire kugira ngo ukuboko kwanjye kongere gusubira uko kwari. Uwo muntu w’Imana yinginga Uwiteka, ukuboko k’umwami gusubira uko kwari, kongera kuba nk’uko kwabanje. Nuko umwami abwira uwo muntu w’Imana ati: Tahana nanjye iwanjye, wihembure, nanjye ndaguha ingororano. Ariko uwo muntu w’Imana abwira umwami ati: N’aho wampa kimwe cya kabiri cy’inzu yawe, sinajyana nawe, kandi aha hantu sinaharya umugati cyangwa ngo nywe amazi; kuko ari ko nategetswe n’ijambo ry’Uwiteka, ngo: Ntukarye umugati, kandi ntunywe amazi, kandi ntuzagarukane inzira waje uyinyuramo. Nuko agenda indi nzira, ntiyasubira inzira yari yanyuzemo aza i Beteli. 1 Abami 13:1–10.

Ukwanga k'umuhanuzi kurya hamwe na Yerobowamu nubwo yamwemereye “igice cy'inzu yawe,” guhura n'isezerano rya Herodiya yahaye Salome ryo kumuha igice cy'ubwami bwe.

Nuko umunsi uboneye ugeze, Herode ku munsi w'amavuko ye akorera abatware be, abakuru b'ingabo, n'abanyacyubahiro bakomeye bo muri Galilaya ibirori. Nuko umukobwa wa Herodiya uwo yinjiye, arabyina, anezeza Herode n'abari bicaye basangira na we; umwami abwira uwo mukobwa ati: Nsaba icyo ushaka cyose, ndagiguha. Kandi aramurahira ati: icyo uzansaba cyose nzagiguha, ndetse kugeza no ku gice cya kabiri cy'ubwami bwanjye. Nuko arasohoka, abaza nyina ati: Ndasabe iki? Na we aramusubiza ati: Umutwe wa Yohana Umubatiza. Mariko 6:21–24.

Indahiro ya Herode yo gutanga igice cy'ubwami bwe yabigiriye ku munsi w'amavuko ye. Herode ni ikimenyetso cya Roma, kandi abami icumi bo mu Ibyahishuwe igice cya cumi na karindwi bashushanywa n'igabanywa rya Roma mu ibice icumi riri muri Daniyeli igice cya karindwi, ndetse n'amano icumi yo mu gice cya kabiri. Umunsi w'amavuko ye urangwa igihe ubwami bwa gatandatu busimburwa n'ubwami bwa karindwi ku itegeko ryo ku cyumweru, kandi muri uwo murongo ni wo munsi w'amavuko w'Umuryango w'Abibumbye nk'ubwami bwa karindwi bwo mu buhanuzi bwa Bibiliya. Kuri iryo tegeko ryo ku cyumweru rigiye kuza vuba, abami icumi, bahagarariwe n'imiryango icumi yo mu majyaruguru ya Yerobowamu, bemeranya guha inyamaswa ubwami bwabo isaha imwe mu Ibyahishuwe “cumi na karindwi”.

Kuko Imana yashyize mu mitima yabo gusohoza ibyo ishaka, no kugira umutima umwe, no guha ya nyamaswa ubwami bwabo, kugeza aho amagambo y'Imana azasohorerera. Ibyahishuwe 17:17.

Mbere y'uko dufata ubuhanuzi bwa Ezekiyeli bwo mu gice cya kane, turabanza kugaragaza inshuro “cumi n'eshatu” Ezekiyeli ubwe agaragazamo itariki mu buryo butaziguye. Izo ngingo cumi n'eshatu z'igihe muri rusange zigabanyijemo iby'isi n'iby'ubwoko bw'Imana. Isi ihagarariwe na Egiputa ishyingirwa ku itariki itaziguye inshuro esheshatu, kandi Tiro ivugwaho inshuro imwe, naho izindi inshuro esheshatu Yerusalemu ni yo ivugwaho. Igitabo gitangirira mu mwaka wa 592 mbere ya Kristo, ari wo mwaka wa mirongo itatu w'umuzenguruko wa yubile wa cumi n'irindwi, kandi umurongo wa mbere w'igice cya mirongo ine cya Ezekiyeli ugaragaza ku wa 22 Ukwakira, 573 mbere ya Kristo, nk'iherezo ry'uwo muzenguruko. Umuzenguruko wa yubile ugereranya igihe cyo gushyirwaho ikimenyetso ku bihumbi ijana na mirongo ine na bine, uhaye ku wa 9/11 ukageza ku cyumweru cyo gushyirwaho kw'itegeko kiri hafi kuza, na cyo kikaba na none gihagarariwe muri fractal y'uwo mateka nyine uhaye ku wa 31 Ukuboza, 2023 ukageza ku cyumweru cyo gushyirwaho kw'itegeko kiri hafi kuza. Ibi bihe byombi byarashushanyijwe mbere n'igihe cyatangiye ku wa 11 Kanama, 1840 kigasozwa ku wa 22 Ukwakira, 1844.

Ku wa 11 Kanama 1840, nta wundi utari Yesu Kristo ubwe wamanutse ari wa mumarayika ukomeye wo mu Ibyahishuwe icumi, wazanye agatabo gatoya ubwoko bw'Imana bwagombaga gufata bukarya. Uwo mumarayika ni we wongeye kumanuka kuri 9/11 kugira ngo arange itangiriro ry'igihe cyo gushyirwaho ikimenyetso. Uwo mumarayika ni we wamanutse ku wa 31 Ukuboza 2023 kugira ngo azure ba bahamya babiri bari bariciwe mu muhanda w'uwo muji ukomeye wa

Sodomu na Egiputa, aho n'Umwami yabambwe. Uko kumanuka kwaranze igihe cyo gusoza cy'igihe cyo gushyirwaho ikimenyetso. Mu gihe cya fraktali gihera ku wa 31 Ukuboza 2023 kikageza ku itegeko ryo ku Cyumweru, Ezekiyeli umutambyi ahabwa iyerekwa ry'urusengero rwo mu ijuru. Muri icyo gihe, ahindurwa ikiragi kandi akavuga gusa igihe Imana imutegetse kubikora. Uko kumera kwe gukomeza kugeza ku itegeko ryo ku Cyumweru rigiye kuza bidatinze, rigereranywa no kurimbuka kwa Yerusalemu.

Nk'uko byagenze kuri Yohana, Ezekiyeli ategukwa gufata igitabo cyari mu kuboko kw'umumarayika wamanukaga mu Ibyahishuwe icumi, kandi kandi abwirwa kurya igitabo cy'amaganya, icyunamo n'amakuba.

Ariko wowe, mwana w'umuntu, umva ibyo nkubwira; ntukagome nk'iyo nzu y'abagome: abirana akanwa kawe, urye icyo nguhaye. Nuko ndebye, mbona ukuboko kunsentseho; kandi dore, kwari gufitemo umuzingo w'igitabo; awurambura imbere yanjye; kandi wari wanditswe imbere no inyuma: kandi byari byanditswemo icyunamo, n'amaborogo, n'ibyago. Ezekiyeli 2:8–10.

Ubutumwa bugaragazwa nk'ubutumwa bugizwe n'ibice bitatu, bityo bukaba bushushanya ubutumwa bw'abamarayika batatu bo mu Byahishuwe cumi na bine. Ni cyo gituma ubwo butumwa bwo gushyirwaho ikimenyetso bwa marayika wa gatatu ari bwo bushyiraho ikimenyetso ku bari muri Yerusalemu barira kandi banaboroga kubera icyaha cy'itorero n'icy'igihugu, nk'uko bigaragara mu gice cya cyenda cya Ezekiyeli no mu gice cya karindwi cy'Ibyahishuwe.

Nuko ubwiza bw'Imana ya Isirayeli buzamuka buvuye kuri kerubi, aho bwari buri, bugana ku rugi rw'inzu. Nuko ihamagara wa muntu wari wambaye imyenda y'ibitare, wari ufite ihembe ry'umwanditsi ku ruhande rwe; maze Uwiteka aramubwira ati: Nyura unyuze hagati mu murwa, hagati i Yerusalemu, ushire ikimenyetso ku gahanga k'abantu banihira kandi baririra ibizira byose bikorerwa hagati yaho. Ezekiyeli 9:3, 4.

Abakira ikimenyetso baraboroga kubera ibyaha by'itorero n'ibyaha by'igihugu, kandi ubuhamya bwa Ezekiyeli buboshywe ku mateka ya Yerusalemu na Egiputa, ibimenyetso by'itorero n'isi.

“Umusemburo wo kubaha Imana ntiwatakaje rwose imbaraga zawo. Mu gihe akaga n'agahinda by'itorero bigeze ku rwego rukomeye kurushaho, ako gatsiko gato gahagaze mu mucyo kazaba gakwa kaborogera kandi gataka kubera ibizira bikorerwa mu gihugu. Ariko cyane cyane amasengesho yako azazamuka asabira itorero, kuko abayoboze baryo bakora bakurikije imigenzereze y'isi. ...”

“Itegeko ni iri: ‘Nimunyure mu murwa rwagati, munyure no muri Yerusalemu rwagati, mushyire ikimenyetso ku gahanga k'abantu banihira kandi batakishwa n'ibizira byose bikorerwa muri wo rwagati.’ Abo banihira kandi bataka bari baramamazaga amagambo y'ubugingo; bari baracyashye, baragiriye inama, kandi baringinze. Bamwe mu bari barasuzuguye Imana barihannye maze bicisha bugufi mu mitima yabo imbere yayo. Ariko ubwiza bw'Uwiteka bwari bwaravuye kuri Isirayeli; nubwo benshi bakomezaga gukurikiza imihango y'idini, imbaraga zayo n'ukubaho kwayo ntibyabonekaga.” Testimonies, volume 5, 209, 210.

Mu rwego rw'igitabo cy'Amaganya, kuboroga n'ibyago bishushanya abamarayika batatu bo mu Ibyahishuwe 14, amaganya no kuboroga ni marayika wa mbere n'uwa kabiri, naho uwa gatatu ni ubutumwa bw'akaga, ikimenyetso cy'umuyaga w'iburasirazuba ugenzurwa n'abamarayika bane bafata ibikomeza bo mu Ibyahishuwe 7.

Egiputa

Mu gitabo cya Ezekiyeli, havugwamo amatariki cumi n'atatu. Itariki ya mbere mu rukurikirane rw'izo ku Misiri ni Ezekiyeli 29:1, kandi yahagarariraga umwaka wa 587 mbere ya Kristo.

Mu mwaka wa cumi, mu kwezi kwa cumi, ku munsu wa cumi na kabiri w'uko kwezi, ijambo ry'Uwiteka ringeraho, riti: Mwana w'umuntu, erekeza mu maso hawe kuri Farawo, umwami wa Egiputa, umuhanuzeho no kuri Egiputa hose: Vuga, uti: Uku ni ko Umwami Uwiteka avuga: Dore ndakurwanya, Farawo mwami wa Egiputa, wa kiyoka kinini kiryamye hagati mu migezi yacyo, cyavuze kiti: Umugezi wanjye ni uwanjye ubwanjye, kandi ni jye wawikoze ku bwanjye. Ezekiyeli 29:1–3.

587 BC ni wo mwaka wo kugotwa kwatangiye, kukaba kwaratangiye umwaka umwe n'igice mbere y'irimburwa rya Yerusalemu. Muri icyo gihe Ezekiyeli atangaza ko Imana izarimbura Egiputa, kandi ko uko kurimburwa kuzereka ubwoko bw'Imana ubupfu bwabwo bwo kwiringira ikiyoka cya Egiputa. Ku iherezo ry'uwo mutwe hatangwa imvugo y'ihanuzi ivuga ko Egiputa izahabwa Babuloni, bityo bikagaragaza igihe abami icumi baha ubwami bwabo bwa karindwi bwo mu buhanuzi bwa Bibiliya Babuloni ya none—ubwami bwa munani bukomoka kuri bwa burindwi. Ubwo buhanuzi kwasohoye nyuma y'imyaka “cumi n'irindwi” mu mwaka wa 571 BC nk'uko bigaragazwa ku iherezo ry'uwo mutwe. Bityo rero, umutwe wa 29 urimo aho mbere n'aho nyuma havugwa itariki bifitanye isano na Egiputa.

Nuko mu mwaka wa makumyabiri n'irindwi, mu kwezi kwa mbere, ku munsu wa mbere w'uko kwezi, ijambo ry'Uwiteka rinze, riravugaga riti: Mwana w'umuntu, Nebukadrezari umwami w'i Babuloni yahaye ingabo ze gukora umurimo ukomeye kurwanya Tiro; umutwe wose wabaye uruhara, n'urutugu rwose rurakomanywa; nyamara we n'ingabo ze ntibabonye ibihembo byaturutse kuri Tiro ku bw'umurimo bayikoragaho bayirwanya. Ni cyo gitumye Uwiteka Imana avugaga ati: Dore, nzaha igihugu cya Egiputa Nebukadrezari umwami w'i Babuloni; kandi azajyana imbaga yacyo, anyage iminyago yacyo, afate ibyo cyanyazwe; kandi ibyo bizabera ingabo ze ibihembo. Namuhaye igihugu cya Egiputa ho ingororano y'umurimo yakoreyeyo, kuko bankoreye, ni ko Uwiteka Imana ivugaga. Uwo munsu nzameze ihembe ry'inzu ya Isirayeli rishibuke, kandi nzaguhira kubumbura akanwa kawe hagati muri bo; na bo bazamenya yuko ndi Uwiteka. Ezekiyeli 29:17–21.

Umwaka wa makumyabiri, mu kwezi kwa mbere, ku munsu wa mbere wo ku murongo wa cumi n'irindwi, ugereranya itariki ya nyuma muri za tariki cumi n'eshatu zo muri Ezekiyeli, kandi ni yo tariki yonyine iheruka ku ya 22 Ukwakira, 573 mbere ya Kristo. Ugereranya igihe umwami w'amajyaruguru uvugwa muri Daniyeli 11:42–43 ahabwa Egiputa, kandi ni na cyo gihe abami icumi baha ubwami bwabo bwa karindwi ubwami bwa munani bukomoka kuri bwa karindwi. Bisohozwa igihe “ihembe ry'inzu ya Isirayeli” ritotera. Muri Yesaya, Isirayeli itotera ku munsu

w'umuyaga w'iburasirazuba.

Abazakomoka kuri Yakobo bazashinga imizi; Isirayeli izashororoka kandi ishibuke, yuzuza isi yose imbuto. Yesaya 27:8.

Igihe Ezekiyeli 29:17 izaba isohoye, kandi ikiyoka cya Egiputa kigahabwa inyamaswa ya gipapa mu itegeko ry'Umunsi wa Kucyumweru rigiye kuza vuba, imvura y'itumba ya nyuma izasukwa kuri Isirayeli nta rugero. Iyo mvura yatangiye ku wa 9/11 nk'ugutonyangirizwa, nk'uko byashushanyijwe na Kristo ahumekera abigishwa Be nyuma yo kumanuka ku isi amaze kuzamuka kwa Se akurikije kuzuka Kwe.

“Igikorwa Kristo yakoze cyo guhumekera abigishwa be Umwuka Wera, no kubaha amahoro ye, cyari nk'utudomo duke tw'imvura mbere y'umuvumba mwinshi wagombaga gutangwa ku munsi wa Pentekote.” Spirit of Prophecy, volume 3, 243.

Ubuhanuzi bwa Ezekiyeli bwerekeye kugwa kwa Egiputa bwatangajwe mu mwaka wa 587 Mbere ya Kristo, ari wo mwaka w'ikorwa ryo kugota, maze nyuma y'imyaka “cumi n'irindwi” ubwo buhanuzi burasohozwa. Busohozwa mu gihe gihagarariwe n'umubare “cumi n'irindwi,” bityo bukagaragaza amateka ahishwe y'umurongo wa mirongo ine wa Daniyeli cumi n'umwe. Bugomba gusohora mu gihe cyo gushyirwaho ikimenyetso kwa ba bihumbi ijana na mirongo ine na bine, nk'uko bishushanywa mu gice cya cyenda cya Ezekiyeli. Mu gihe cyo gushyirwaho ikimenyetso, imvura y'itumba iragwa, mbere nk'ukumisha ku wa 9/11 hanyuma ikagwa yose uko yakabaye ku gihe cy'itegeko ryo ku Cyumweru. Isohozwa nk'uko Yesaya abivuga ku “munsi w'umuyaga w'iburasirazuba,” kandi Isilamu ni wo muyaga w'iburasirazuba, kandi Isilamu ni “ishyano” rya gatatu. Ubutumwa Ezekiyeli yagombaga kurya bwari ubutumwa bw'ibice bitatu, aho igice cya gatatu cyabwo cyari ubutumwa bw'ishyano.

Ubutumwa cumi na butatu bwa Ezekiyeli bwanditswe bwerekeye i Yerusalemu, Misiri na Tiro. Bwose bwavugaga ku bugome bwo kwigomeka, nk'uko bugereranywa n'umubare “cumi na butatu.”

Mu nyandiko itaha tuzakomeza gusuzuma igenwa ry'igihe cya Ezekiyeli.